

Súd: Okresný súd Levice  
Spisová značka: 11P/39/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322201039  
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábellová  
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322201039.5

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábellovou, vo veci starostlivosti o maloletého K. A., nar.: XX.XX.XXXX, bytom E. T. XX, v konaní zastúpený Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Leviciach ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: E. A., nar.: XX.XX.XXXXX, bytom M. dvor XX, M., otec neuvedený, za účasti osoby, ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti C. A., nar.: XX.XX.XXXX, bytom E. T. XX, o návrhu matky na zníženie výživného na maloleté dieťa, takto

### rozhodol:

I. Návrh matky na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletému K. A., nar.: XX.XX.XXXX sa **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom na súd podaným dňa 14.03.2022 domáhala zníženia výživného na maloletého K. zo sumy 80,-eur mesačne na výživné vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Svoj návrh odôvodnila zásadnou zmenou pomerov na jej strane, ku ktorým došlo v dôsledku zníženia jej príjmu pre nepriaznivú pandemickú situáciu, pre ktorú nemohla cestovať za prácou do Rakúska. Napriek jej snahe nájsť si prácu doposiaľ úspešná nebola. Aktuálne je evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 67,80,-eura mesačne. Uviedla, že v októbri 2021 bola pre neplatenie výživného na maloletého obvinená z prečinu zanedbania povinnej výživy, bol jej uložený podmienený trest odňatia slobody. Z uvedeného dôvodu sa nechce dostať do ďalších problémov kvôli tomu, že nie je schopná uhrádzať výživné v sume určenej Okresným súdom Levice.

2. Uznesením zo dňa 29.03.2022 pod č.k. 11P/39/2022-9 súd do konania pribral ako účastníčku starú matku maloletého - C. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

3. Kolízny opatrovník navrhol podaný návrh matky zamietnuť poukazujúc pritom na skutočnosť, že podaný návrh nie je v záujme maloletého dieťaťa. Mal za to, že na strane matky nedošlo ku kvalifikovanej zmene pomerov, nakoľko podľa ich šetrení táto naďalej vykonáva prostitúciu v zahraničí, tak ako tomu bolo v čase zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

4. Súd rozhodol v neprítomnosti matky maloletého a osoby, ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorým bolo predvolanie na pojednávanie doručené riadne a včas, matke (fikciou), svoju neúčast' neospravedlnili, nepožiadali súd o odročenie pojednávania. Osoba, ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti sa k podanému návrhu nevyjadrila.

5. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: naposledy bola vyživovacia povinnosť matky k maloletému K. upravená rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 02.07.2020 pod č.k. 10P/20/2020-57, ktorým súd maloletého zveril do náhradnej osobnej starostlivosti C. A., nar. XX.XX.XXXX a matku zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným v sume 80,-eur mesačne vždy do 25 dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd návrh na nariadenie dohľadu nad výchovou maloletého dieťaťa zamietol. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť v časti výroku o zverení dieťaťa a určení vyživovacej povinnosti matky dňa 03.08.2020.

6. Trestným rozkazom zo dňa 10.12.2021 pod sp. zn. 4T/174/2021 Okresný súd Levice uznal matku maloletého vinnou z prečinu zanedbania povinnej výživy, za čo matku odsúdil uložením trestu odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmieneným odkladom výkonu trestu a stanovením skúšobnej doby v trvaní 24 mesiacov. Predmetný trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 10.02.2022.

7. V čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom, ako vyplýva z pripojeného spisu sp. zn. 10P/20/2020, pracovala matka ako spoločníčka v Rakúsku, podľa jej výpovede na pojednávaní dosahovala príjem 500-600,-eur v čistom. Do zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky poberala na maloletého rodičovský príspevok v sume 270,-eur a rodinné prídavky v sume 24,95,-eura mesačne. Bola nemajetná, okrem maloletého nemala inú vyživovaciu povinnosť. V Rakúsku bývala u priateľky, ktorej na bývanie neprispievala, udávala bežné výdavky týkajúce sa stravy a podobne. Na výživu maloletého prispievala svojej matke sumou 100,-eur mesačne, prispievala aj navyše formou finančných ako aj vecných plnení.

8. Maloletý K. bol v celodennej starostlivosti starej matky, zdravý, bez osobitných záujmov, ktoré by si vyžadovali vynakladanie zvýšených výdavkov.

9. V súčasnosti je matka poberateľkou dávky v hmotnej núdzi v sume 68,80,-eura mesačne, v kalendárnom roku 2021 jej boli vyplatené dávky za mesiace február až jún v sume 67,80,-eur mesačne, v mesiacoch júl a august v sume 105,90,-eura mesačne a od septembra až do decembra vrátane v sume 67,80,-eura mesačne. Nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nie je poberateľkou dávok dôchodkového, nemocenského, úrazového poistenia, či poistenia v nezamestnanosti.

10. Zo správy zo šetrenia pomerov realizovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice vyplýva, že dňa 22.08.2022 bola vykonané šetrenie v domácnosti osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá uviedla, že matka maloletého je už viac než tri týždne v Rakúsku, vycestovala aj so svojím druhom. Matka si podľa jej vyjadrenia hľadá prácu. Dňa 24.08.2022 bol vykonaný pokus o šetrenie pomerov v domácnosti matky, avšak neúspešne. Pracovníčka komunitného centra uviedla, že matka už viac než mesiac nebola videná, vycestovala do Rakúska so svojím druhom, kde pracuje ako spoločníčka, pričom v miestnej komunite sa s uvedenou skutočnosťou matka netají.

11. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 77 odsek 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa § 78 odsek 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 78 odsek 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práva a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť bez návrhu aj bez návrhu, ak sa menia pomery.

21. Výživou dieťa sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti a pod. Výživné má slúžiť nielen na uspokojovanie hmotných potrieb, ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, kultúru, športové potreby a pod.). Na druhej strane sú odôvodnené potreby dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

22. Pri rozhodovaní o zmene výživného súd vždy musí porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je kvalifikovaná zmena pomerov, či už na strane oprávneného alebo povinného. Obsahom legálne vyjadreného predpokladu obvyčajnej zmeny pomerov, ale zrejme nemôže byť len veľmi nepatrná na záujem maloletého dieťaťa nevplyvajúca zmena predchádzajúceho stavu pomerov. Môže ísť o zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) zárobku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou môže byť vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie počtu vyživovacích povinností povinného a pod..

23. Matka sa podaným návrhom domáhala zníženia výživného na maloletého K. dôvodiac podaný návrh jej nepriaznivou finančnou situáciou spôsobenou nemožnosťou vycestovania do zahraničia, kde pracovala aj minulosti, ale aj obavou z prípadného ďalšieho trestného stíhania v prípade nemožnosti uhrádzania výživného stanoveného rozsudkom súdu. Porovnaním osobných, zárobkových a majetkových pomerov matky v čase ostatného rozhodnutia súdu s jej aktuálnymi pomermi súd konštatuje, že na jej strane k zmene pomerov nedošlo. Matka s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote naďalej vykonáva prostitúciu v Rakúsku, čomu nasvedčuje vyššie citovaná správa zo šetrenia pomerov. Jej majetkové pomery, či počet vyživovacích povinností sa nezmenil. Aj v prípade, že by matka nebola v zahraničí zárobkovočinná by súd z zníženia výživného na maloletého za daného stavu nemohol pristúpiť. Súd je povinný pri rozhodovaní o výživnom na strane povinnej osoby prihliadať okrem iného aj na potenciálne príjmy, čiže nielen to, čo táto osoba skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobila s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, zručnosti, a schopnosti, kvalifikáciu, odbornosť, pracovné skúsenosti, možnosti uplatnenia na trhu práce a podobne. Vykonaným dokazovaním neboli v konaní neboli zistené objektívne skutočnosti brániace matke v nájdení si zodpovedajúceho zamestnania, či iného zdroja príjmu spočívajúce napríklad v jej nepriaznivom zdravotnom stave či iných okolnostiach majúcich za následkoch objektívnu nemožnosť výkonu pracovnej činnosti. Matka je v produktívnom

veku, nebolo preukázané a ani matka sama neudávala, že by trpela vážnymi zdravotnými problémami, ktoré by jej znemožňovali je uplatnenie na trhu práce. Mala by si mala byť vedomá, že prvoradou povinnosťou každého rodiča je dôsledné a sústavné zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa, kam bezpochyby patrí i povinnosť zabezpečenia riadnej výživy maloletému dieťaťu. Za týmto účelom je rodič povinný si nastaviť svoje životné podmienky tak, aby si v prvom rade túto povinnosť mohol plniť.

24. Z vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že návrh matky nebol podaný dôvodne. Nezistiac na strane účastníkov konania zmenu pomerov tak ako to predpokladá ustanovenie § 78 odsek 1 Zákona o rodine a § 121 CMP, súd návrh matky na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol.

25. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, nakoľko v konaní nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by náhradu trov konania niektorému z jeho účastníkov mohol priznať.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v troch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Odvolanie možno odôvodniť tým, že :

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na jej spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Proti predmetnému rozsudku nemajú právo podať odvolanie tí účastníci konania, ktorí sa svojho procesného práva výslovne vzdali.